

**Działalność Zespołu Państwowych Placówek Kształcenia
Plastycznego im. Jana Cybisa w Opolu i ogniska
plastycznego.**

Wyzwania na przyszłość.

Wydział Oświaty Urzędu Miasta Opola

Referat Organizacji Szkół i Placówek Oświatowych

Luty 2026

1. Struktura i charakterystyka Zespołu Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego im. Jana Cybisa w Opolu.

Zespół Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego im. Jana Cybisa w Opolu to placówka o wieloletniej tradycji, głęboko zakorzeniona w przestrzeni artystyczno-edukacyjnej miasta Opolu. W skład Zespołu wchodzi:

- **Publiczne Liceum Sztuk Plastycznych (PLSzP):** Szkoła o 66-letniej historii, oferująca 5-letni cykl kształcenia. Łączy program liceum ogólnokształcącego z intensywną nauką przedmiotów artystyczno-zawodowych. Absolwenci uzyskują wykształcenie średnie (matura) oraz tytuł zawodowy plastyka.
- **Ognisko Plastyczne:** Placówka artystyczna z 77-letnim stażem, prowadząca popołudniowe zajęcia dla dzieci i młodzieży uzdolnionej plastycznie. Od stycznia 2025 roku, we współpracy z Miejskim Centrum Wspomagania Edukacji w Opolu, oferta została rozszerzona o płatne kursy dla dorosłych (rysunek, malarstwo, rzeźba, ceramika).

Publiczne Liceum Sztuk Plastycznych oferuje szeroko rozumianą edukację artystyczną i humanistyczną, która kształtuje w uczniach wrażliwość, zdolność nieszablonowego i konstruktywnego myślenia. Tak wszechstronna forma kształcenia to dobra podstawa rozwoju osobowości, wartościowych zainteresowań, doskonalenia umiejętności percepcyjnych i manualnych. Szkoła umożliwia rozwijanie różnych kompetencji, niezbędnych we współczesnym świecie: kreatywności, współpracy, znajomości języków obcych i technologii informatycznych. Szczególną wagę przykładają do indywidualizacji i bezpośredniego kontaktu z uczniem oraz przygotowania go do samodzielnego funkcjonowania, czy to na kolejnym etapie edukacji, czy zatrudnienia. Dodatkowo uczniowie poszerzają horyzonty poprzez uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych np.: historii kultury materialnej, filozofii, estetyki. Podstawową edukację dopełniają plenery artystyczne, wycieczki przedmiotowe i wymiany zagraniczne.

Ognisko Plastyczne jest natomiast placówką artystyczną realizującą zajęcia umożliwiające rozwijanie zainteresowań i uzdolnień artystycznych w zakresie edukacji plastycznej. Zajęcia w Ognisku Plastycznym adresowane są do dzieci i młodzieży o predyspozycjach artystycznych.

Zajęcia prowadzone są przez zespół profesjonalistów i odbywają się w godzinach popołudniowych w dwóch grupach wiekowych: dziecięcej i młodzieżowej.
to już była wcześniej napisane.

2. Statystyki i proces kształcenia

Obecnie w PLSzP kształci się 227 uczniów w 10 oddziałach, natomiast Ognisko liczy 109 słuchaczy w 6 grupach (3 dziecięce i 3 młodzieżowe).

Specyfika naboru: Rekrutacja opiera się na podstawie egzaminu praktycznego, co sprawia, że Szkoła pracuje z osobami uzdolnionymi, ale o zróżnicowanych możliwościach edukacyjnych i często ze szczególnymi potrzebami.

Specjalizacje: Uczniowie PLSzP kształcą się w takich dziedzinach jak: projektowanie graficzne, projektowanie przestrzeni, ceramika artystyczna, projektowanie ubioru, snycerstwo czy techniki rzeźbiarskie.

Indywidualizacja: Nauczanie odbywa się w małych grupach warsztatowych, co pozwala na bezpośredni kontakt z nauczycielem i wsparcie rozwoju osobowego ucznia.

3. Infrastruktura i baza dydaktyczna

Zespół Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego im. Jana Cybisa w Opolu funkcjonuje w dwóch zabytkowych budynkach, co nadaje mu kameralny charakter, ale generuje też ograniczenia. Zadania ZPPKP mogą być realizowane dzięki pracowniom artystycznym wyposażonym w specjalistyczne urządzenia oraz zapewniającym odpowiednie warunki. Rysunek i malarstwo odbywają się w salach z dodatkowym doświetleniem w postaci świetlików w dachu. Pracownia wyposażona jest w sztalugi, podkłady. Pracownia rzeźby ma kawalety i narzędzia do realizacji prac plastycznych. Istotną rolę pełnią pracownie specjalizacji:

- snycerska – z urządzeniami do obróbki drewna,
- ceramiczna – z dwoma piecami do wypału ceramicznego, piecem do wypału porcelany, kołami garncarskimi,
- pracownia związana z ubiorem i tkaniną w szerokim znaczeniu – wyposażona w maszyny do szycia, manekiny,
- pracownia projektowa (projektowanie przestrzeni, projektowanie graficzne) – obecnie trwa wymiana komputerów zakupionych w listopadzie 2025 r. z dodatkowych środków wraz z oprogramowaniem; oprogramowanie obejmuje 3dMaxa, Photoshopa, Auto-CAD; pracownia ma dostęp do drukarki kolorowej oraz plotera,

- pracownia fotografii i filmu – studio fotograficzne z ekranami, oświetleniem (planowana jest modernizacja studia) oraz stanowiskami komputerowymi z oprogramowaniem do obróbki zdjęć, montażu filmów.

4. Osiągnięcia i rola w środowisku lokalnym

Publiczne Liceum Sztuk Plastycznych w Opolu jest jedną z wiodących szkół artystycznych w kraju, jeśli chodzi o poziom kształcenia artystycznego i umiejętności uczniów, odnoszących sukcesy w ogólnopolskich konkursach plastycznych organizowanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Centrum Edukacji Artystycznej oraz inne instytucje. W każdym roku szkolnym uczniowie zdobywają indeksy uczelni artystycznych, nagrody i wyróżnienia konkursowe. Dzięki temu w każdym roku uzyskują stypendia artystyczne Prezydenta Miasta Opola. W bieżącym roku szkolnym 2025/26 Szkoła może pochwalić się wieloma osiągnięciami, tj.: Tytuł „Brązowej Szkoły 2026” w 28. edycji rankingu Liceów i Techników, przeprowadzanego przez Perspektywy, Ogólnopolski Plener Plastyczny dla uczniów liceów plastycznych w Rychwale – indeks dla jednej z uczennic klasy 5c; XVII Przegląd Wyróżnionych Prac Dyplomowych w Częstochowie – 3 wyróżnienia dla absolwentów z lat 2024-2025; Biennale Rysunku i Malarstwa Klas Młodszych w Bielsku-Białej – wyróżnienie dla ucznia kl. 4C; Konkurs Fundacji Staraków – I nagroda dla uczennicy kl. 4A, 3 wyróżnienia dla uczennic kl. 4A.

Co dwa lata Szkoła przygotowuje ekspozycję pokonkursową organizowaną we współpracy z CEA Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Pejzaże Miast” z pracami nagrodzonymi, wyróżnionymi i zakwalifikowanymi do wystawy.

ZPPKP aktywnie działa w środowisku lokalnym i współpracuje z instytucjami miasta Opola prezentując dokonania swoich podopiecznych oraz realizując szeroko rozumiane cele szkoły związane z edukacją, opieką i wychowaniem. Współpracuje m.in. z :

- Miejską Biblioteką Publiczną Opolu - wystawa pracowni projektowania ubioru (wiosna 2024), wystawa prac uczennic kl. 5 (październik 2025), ARTOTEKA (stała współpraca wypożyczania obrazów dyplomowych), warsztaty dla uczniów, przekazanie zakładek do książek w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa;
- Miejskim Centrum Wspomagania Edukacji w Opolu: zajęcia artystyczne dla dorosłych, szkolenia dla nauczycieli;

- Wydziałem Promocji Urzędu Miasta Opolu – wizyta artystów z miast partnerskich, w tym wizyta i prezentacja pracowni w ZPPKP, udział w konferencji towarzyszącej spotkaniu (maj 2025);
- Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Opolu – wystawa obrazów i wypowiedzi uczniów towarzysząca konferencji „Czego potrzebuje młodzież? Młodzież potrzebuje zdrowych dorosłych” prezentowana w Teatrze im. Jana Kochanowskiego w Opolu i Urzędzie Marszałkowskim w Opolu (październik 2025);
- Galerią Sztuki Współczesnej w Opolu – coroczna wystawa najlepszych dyplomów w GSW Aneks pod hasłem „Moja odpowiedź ...” (dziewięć edycji), wystawa plenerowa dyplomów (Plac Jana Pawła II, Plac Kopernika), warsztaty dla uczniów, wystawy i prelekcje, obecnie planowane są obchody z okazji 100-lecia urodzin Alojzy Zacharskiej.

Z wieloma wymienionymi instytucjami ZPPKP współpracuje również w ramach edycji „Nocy Muzeów” (2024, 2025). Wspólne działanie było doskonałą promocją pracy Szkoły, a także pomogło nawiązać liczne relacje, czego efektem jest np. pomysł prezentacji dyplomów ze specjalizacji w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu w roku 2026.

5. Wyzwania na przyszłość

Współczesne szkolnictwo artystyczne o profilu plastycznym znajduje się w punkcie zwrotnym, w którym tradycyjne rzemiosło musi spotkać się z dynamicznym rozwojem technologii i zmieniającymi się potrzebami społecznymi.

Transformacja cyfrowa i sztuczna inteligencja (AI)

Integracja nowych technologii z klasycznym warsztatem artystycznym to jedno z najpoważniejszych zadań dydaktycznych, dużym wyzwaniem jest zachowanie balansu między tradycją a nowoczesnością. Szkoły muszą znaleźć sposób na skuteczne łączenie nauki tradycyjnego rysunku, malarstwa czy rzeźby z grafiką 3D, digital paintingiem i technologiami VR/AR. Sztuczna inteligencja zmienia proces twórczy, co rodzi ryzyko nadmiernego polegania na narzędziach do generowania pomysłów kosztem autentycznej kreatywności i umiejętności manualnych. W związku z powyższym edukacja musi obejmować zagadnienia ochrony własności intelektualnej w dobie algorytmów uczących się na pracach artystów. Na pewno atutem Szkoły jest kreatywność i umiejętności miękkie. Poddawać analizie należy programy kształcenia, które powinny obejmować wymogi cyfrowego świata, łącząc je z tradycyjnym

rzemiosłem. Warto podkreślić, że w przypadku naboru do obydwu placówek widać inne oczekiwania:

- w Ognisku ogromnym zainteresowaniem cieszą się wszelkie formy warsztatowe, manualne: malarstwo, rysunek, tkanina, ceramika, projektowanie ubioru,

- w Szkole pojawia się wielu chętnych na projektowanie graficzne, projektowanie przestrzeni. W przypadku Szkoły od czterech lat nabór prowadzony jest do dwóch klas: jedna ma specjalizacje projektowe, druga warsztatowe. W ten sposób Szkoła oddziela to co jest unikalne dając możliwość kształcenia się w specjalistycznych pracowniach, pod kierunkiem specjalistów snycerstwa, ceramiki, technik rzeźbiarskich. Zarazem oferuje kształcenie, dające wymagane na rynku pracy kompetencje cyfrowe w ramach przedmiotów projektowania graficznego, czy projektowania przestrzeni. Atutem Szkoły jest specjalizacja projektowania ubioru, która ma wymiar bardzo praktyczny, a zarazem artystyczny i cieszy się także dużym zainteresowaniem.

Zmiany w metodyce nauczania

Współczesna szkoła o nachyleniu plastycznym z roku na rok staje się nowoczesnym studium projektowym. Coraz większy nacisk kładzie się na "naukę opartą na procesie", gdzie ważniejsze od gotowego dzieła jest eksperymentowanie, wyciąganie wniosków z błędów oraz budowanie odporności emocjonalnej ucznia. Nauczyciele stają przed wyzwaniem pracy z uczniami o bardzo zróżnicowanych potrzebach, w tym w ramach edukacji włączającej, co wymaga od nich dodatkowych kompetencji psychologiczno-pedagogicznych. Do programów włączane są nowe formy wyrazu, takie jak instalacja, performance, video-art oraz sztuka zaangażowana społecznie.

Rynek pracy i kompetencje przyszłości

Profil absolwenta musi odpowiadać na potrzeby przemysłów kreatywnych (gaming, design, multimedia). Artysta przyszłości musi posiadać wysoką zdolność adaptacji, umiejętność rozwiązywania problemów oraz sprawnego komunikowania się. Szkoła musi uczyć nie tylko tworzenia sztuki, ale również budowania portfolio, autopromocji w mediach społecznościowych oraz rozumienia mechanizmów komercyjnych rynku kreatywnego.

Bariery infrastrukturalne i finansowe

Cały proces kształcenia w ZPPKP realizowany jest w dwóch budynkach, wpisanych na listę zabytków. Z jednej strony przestrzeń jest kameralna i sprzyjająca pracy w grupach, w jakich zgodnie z wymogami prawa są organizowane i prowadzone przedmioty artystyczne. Z drugiej strony, patrząc na potrzeby wynikające z konieczności doposażania i unowocześniania pracowni, brakuje miejsca co umożliwiającego dalszą rozbudowę pracowni. Status zabytku ogranicza możliwość pełnego dostosowania budynków do wymogów dostępności (obecnie realizowane na poziomie minimalnym). Brak własnej sali gimnastycznej wymusza korzystanie z obiektu Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Fryderyka Chopina w Opolu. Obecna nieodpłatność jest czasowa, co rodzi obawy o przyszłe koszty funkcjonowania.

Realizacja nowoczesnego programu wymaga dodatkowych nakładów na m.in. modernizację pracowni. Istnieje stała potrzeba aktualizacji sprzętu komputerowego i oprogramowania (np. 3ds Max, Adobe CC), przy jednoczesnym utrzymaniu klasycznych pracowni warsztatowych (ceramika, snycerstwo). Choć istnieją programy ministerialne wspierające edukację artystyczną, konkurencja o te fundusze jest wysoka, a wymogi formalne – rygorystyczne.

6. Podsumowanie

Zespół Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego im. Jana Cybisa w Opolu jest jedyną publiczną placówką w województwie opolskim umożliwiającą absolwentom szkół podstawowych naukę na poziomie liceum plastycznego. Placówka daje praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu plastyka: podczas zajęć artystycznych w świetnie wyposażonych pracowniach uczniowie nabywają unikalne umiejętności, szczególnie cenne w sytuacji przeciążenia całego systemu edukacji wiedzą teoretyczną. Wielu absolwentów przemienia swoją artystyczną pasję w praktykę zawodową: kontynuują naukę na uczelniach artystycznych całego kraju i za granicą. Wielu z nich studiuje również na wielu kierunkach, a edukacja artystyczna jest jednym z elementów ich wszechstronności. Są także zauważani i aktywni w środowisku artystycznym miasta Opola, jako twórcy, jak i odbiorcy kultury i sztuki.

Warto podkreślić, że po otrzymaniu tytułu zawodowego w określonej specjalności, absolwent PLSzP może podjąć się wykonywania zleceń lub współpracy z biurami projektowymi

czy warsztatami artystycznymi i rzemieślniczymi. Również Ognisko jest istotnym miejscem na mapie miasta, w którym dzieci i młodzież mogą rozwijać swoje talenty, realizować pasje.

Istotnym jest jednak postawienie pytania o przyszłość szkoły i placówki, w odniesieniu do celów i możliwości. Pytania, jakie Szkoła stawia sobie dziś, to:

Czy uda się utrzymać ofertę edukacyjną, by w każdym roku móc otworzyć dwie klasy?

Czy będzie potrzeba i możliwość funkcjonowania dwóch klas plastycznych, czy trzeba będzie szukać innych rozwiązań edukacyjnych w ramach ZPPKP np. technikum?

Czy przeformułować rolę Ogniska Plastycznego, z podkreśleniem roli w obszarze kultury, a nie tylko edukacji?

Jak zarządzać infrastrukturą, planować wydatki na unowocześnianie i utrzymanie pracowni w sytuacji niepewnej przyszłości?

Jak zrealizować inne wymagania np. dostępności? Wydaje się to temat szczególnie istotny w odniesieniu do Ogniska Plastycznego, które z założenia ma formułę bardziej otwartą np. wiekowo i w wymaganiach rekrutacyjnych.

Podsumowując ZPPKP w Opolu jest w momencie, w którym analiza tego jak funkcjonuje, działa, jakie cele realizuje przekłada się na konieczność budowania spójnej strategii we współpracy z władzami Opola, aby utrzymać unikalną ofertę edukacyjną i artystyczną dla młodych mieszkańców całego województwa.

Materiał opracowała:

Kamila Krul

Wydział Oświaty Urzędu Miasta Opola

Referat Organizacji Szkół i Placówek Oświatowych

Z up. Prezydenta Miasta
Maciej Wujec
Z up. Prezydenta Miasta

